

Gemeenteraad Harderwijk
Postbus 149
3840 AC HARDERWIJK

datum: 21 december 2022
ons kenmerk: h220158488
uw brief van:
uw kenmerk:
onderwerp: Energietoeslag 120-130% bijstandsniveau

Geachte gemeenteraad,

Inleiding

De extreme stijging van de energielasten heeft een enorme impact op onze maatschappij. Een groeiend aantal huishoudens zit financieel klem vanwege de hoge energierekening en de stijgende prijzen. Het risico op armoede in onze samenleving neemt serieus toe. Het college wil er alles aan doen om financieel kwetsbare huishoudens te ondersteunen.

We begrijpen de wens om zo snel mogelijk tot een nadere invulling te komen voor die inwoners die nu nog niet voor de energietoeslag in aanmerking komen. Om financieel kwetsbare huishoudens daadwerkelijk op een adequate wijze te helpen, vraagt dit om een zorgvuldige voorbereiding en aanpak. In deze brief informeren wij u over de huidige ontwikkelingen die zich landelijk, maar ook binnen de gemeente Harderwijk, Ermelo en Zeewolde spelen met betrekking tot de energietoeslag en op welke wijze wij hieraan uitvoering gaan geven.

Politieke ontwikkelingen rondom de energietoeslag

In de miljoenennota staat dat er extra geld beschikbaar wordt gesteld om in 2023 aan huishoudens die leven van maximaal 120% van het sociaal minimum nogmaals een energietoeslag van 1300 euro uit te keren, boven op de energietoeslag van 1300 euro die zij in 2022 ontvingen. Het Rijk werkt aan een Wet energietoeslag 2023 waarin de nadere details worden uitgewerkt. Deze toeslag kan pas worden verstrekt als de Wet energietoeslag 2023 in werking is getreden. Deze wet brengt een financiële onzekerheid voor gemeenten met zich mee, omdat we niet weten wat de financiële consequenties zullen zijn als het aantal huishoudens dat recht heeft op de energietoeslag in 2023 groter is dan in 2022. Het minimumloon wordt namelijk per ingang van 1 januari 2023 met 10 % verhoogd, hierdoor komen meer huishoudens in 2023 in aanmerking voor de energietoeslag. Ook is onduidelijk welke peildata voor het bepalen van het inkomen gaan gelden voor deze energietoeslag.

Tegelijkertijd zijn er twee moties in de gemeente Harderwijk en Ermelo aangenomen waarin het college wordt verzocht om een andere invulling te geven aan de energietoeslag. Voorts is het college van Zeewolde voornemens om de gemeenteraad een voorstel voor te leggen in lijn met de motie uit Harderwijk. Wij hebben met onze uitvoeringsorganisatie Meerinzicht overleg gevoerd over de uitvoering van de aangenomen moties.

organisatie eenheid: Domein Sociaal
behandeld door: P. Scheffers
telefoonnummer: 085 1108 799
bijlage(n):

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
F 085 110 8515
E info@harderwijk.nl
I www.harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

In onderstaand schema wordt dit uitgelegd.

Moties en amendementen (aanvullend lokaal beleid)	Gemeente	Datum
<i>Motie Energietoeslag 2.0</i> Verzoekt het college om de huidige inkomensgrens voor de energietoeslag te verhogen van 120 naar 130 % van het sociaal minimum, met een glijdende schaal in de inkomensgrens en de hoogte van de energietoeslag met terugwerkende kracht voor 2022 en 2023. Invulling glijdende schaal: Na 120 en t/m 123 % € 900,- Na 123 en t/m 126 % € 600,- Na 126 en t/m 130 % € 300,-	Harderwijk	10 november 2022
<i>Amendement Begroting- minimaregelingen en participatieregelingen</i> Verzoekt het college om de inkomensgrens voor de Aanvullende ziektekostenverzekering en de Maatschappelijke bijdrageregeling in 2023 tijdelijk te verhogen tot 130 % van het sociaal minimum.	Harderwijk	10 november 2022
<i>Motie Energietoeslag</i> Verzoekt het college om de inkomensgrens voor de energietoeslag met terugwerkende kracht voor 2022 en 2023 te verhogen van 120 naar 130% van het sociaal minimum, zonder een glijdende schaal.	Ermelo	9 november 2022
<i>Raadsvoorstel in voorbereiding</i> Het college is voornemens de gemeenteraad een voorstel voor te leggen, gelijkloidend aan de motie Energietoeslag 2.0 in Harderwijk.	Zeewolde	januari 2023

Toename aantal aanvragen

Alvorens we ingaan op de uitvoering van bovenstaand aanvullend nieuw lokaal beleid voor de energietoeslag en minimaregelingen, is het van belang om aan te geven dat het aantal aanvragen in 2022 bij Meerinzicht significant is toegenomen ten opzichte van 2021. Het aantal regelingen is uitgebreid. En vanwege de huidige economische ontwikkelingen is er afgelopen jaar ook een groter beroep gedaan op de gemeentelijke regelingen. Zoals reeds is aangegeven stijgt ook het minimumloon per ingang van 1 januari 2023 met 10% waardoor wij meer inwoners zullen bedienen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de aantallen voor 2021 en 2022 en wordt een prognose weergegeven van het te verwachte aantal aanvragen in 2023, los van de uitvoering van bovenstaand aanvullend lokaal beleid. Deze aanvragen zullen in tegenstelling tot 2022 naar verwachting grotendeels in de periode van januari tot en met april 2023 worden ingediend. Door deze toename staat de afhandeling van aanvragen binnen de wettelijke termijn van 8 weken in de huidige situatie al onder druk. Aanvragers worden daarom vooraf geïnformeerd over een mogelijke overschrijding van de afhandelingstermijn.

Regeling	2021	2022	Prognose 2023
Minimaregelingen	5348	6562	9850
Energietoeslag zonder moties	0	4305	5200
Totaal zonder moties en inclusief energietoeslag 2023	5348	10867	15050

Ongekende opgave

Dit betekent dat onze uitvoeringsorganisatie Meerinzicht geconfronteerd is en wordt met een forse opgave. Door de landelijke ontwikkelingen zal het aantal aanvragen ten opzichte van 2021 verdrievoudigen in 2023. Steeds meer huishoudens doen een beroep op de gemeenten en weten onze uitvoeringsorganisatie hiervoor te vinden. Dit is het gevolg van de toenemende bekendheid van de minimaregelingen. Dit is een positieve ontwikkeling, want zo dragen we bij in dat inwoners niet in financiële problemen dreigen te raken. Daar staat wel tegenover dat onze uitvoeringsorganisatie extra middelen, capaciteit en tijd nodig heeft om de aanvragen daadwerkelijk te kunnen beoordelen. Dit blijkt in de praktijk niet eenvoudig te realiseren. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt is het een grote uitdaging om extra, goed opgeleid, personeel te vinden. Daarin is Meerinzicht niet uniek, ook in andere gemeenten staat de uitvoering onder druk. Dit blijkt ook uit de bijgevoegde brief van Divosa waarin deze bij het ministerie van SZW de aandacht vraagt voor de situatie waar gemeentelijke uitvoeringsorganisaties in terecht zijn gekomen. Daarbovenop komen de lokale wensen om aan de energietoeslag een andere invulling te geven. Op de vorige pagina zijn de aangenomen moties en het amendement al toegelicht. Het signaal is duidelijk, meer huishoudens die het financieel moeilijk hebben worden geholpen.

Dit vraagt inrichting van aanvraagprocessen en systemen en aantrekken van personeel om de afhandeling van deze aanvragen ter hand te kunnen nemen. Risico's op juiste afhandeling nemen verder toe omdat er sprake is van meerdere varianten van de aanvraagprocessen. Hoe gevarieerder de uitvoering voor de drie gemeenten, des te meer dit vraagt van de uitvoering. Kortom een zorgvuldig voorbereide aanpak is nodig.

Uitwerking moties energietoeslag en amendement begroting- minimaregelingen en participatieregelingen

Aanleiding van de aangenomen moties en het amendement zijn de effecten op de uitvoering, communicatie aan inwoners en de financiële consequenties uitgewerkt. Hieronder vindt u eerst de uitwerking van de effecten van de moties voor Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en daaronder voor Harderwijk de uitwerking van de effecten van het amendement.

Uitwerking: Moties aanvullend lokaal beleid energietoeslag:

Gemeente Ermelo verstrekt aan de doelgroep tussen 120% en 130% van het bijstandsniveau voor 2022 € 1.300,- en voor 2023 € 1300,-, Harderwijk en Zeewolde kiezen voor glijdende schaal in 2022 voor inkomens tussen de 120% en 130%.

Argumenten:

- Meer inwoners komen in aanmerking voor de energietoeslag;
- Politieke wensen van de drie gemeenten blijven gehandhaafd;
- Voor een glijdende schaal zijn de totale kosten voor de uit te betalen energietoeslag aan inwoners lager.

Effecten:

- In Q1 krijgt de uitvoering van bestaande regelingen voor minima en de energietoeslag in de drie gemeenten prioriteit. De inwoners die beroep doen op deze regelingen, doen dit jaarlijks en rekenen op deze bijdrage.
- In Q1 wordt de implementatie en uitvoering van de nieuwe regelingen voorbereid. Het betreft de energietoeslag 2023 en aanvullend nieuw lokaal beleid, zoals verwoord in de moties en het amendement.
- Inrichting van (aanvraag)processen en aanpassing in systeem (inrichting voor indienen aanvraag, registratie, beoordeling en verwerking van aanvraag tot beschikking en uitbetaling) zijn niet eerder dan medio maart gereed;
- Inwoners kunnen hiervoor naar verwachting eind maart een aanvraag doen;
- De verstrekking van de energietoeslag 2022 valt onder de tijdelijke wijziging van de Participatiewet die tot 30 juni 2023 geldt. Onbekend is nog of aanvragen tot 30 juni 2023 kunnen worden ingediend of op die datum moeten zijn afgehandeld per 30 juni 2023. Bij de laatste optie zou vanwege de afhandelingstermijn van 8 weken, tot uiterlijk 30 april een aanvraag ingediend kunnen worden. Wij proberen hierover zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen.
- Dit alles vraagt om heldere communicatie aan inwoners. Inwoners worden vanaf 1 januari 2023 via de gemeentelijke websites en de website van onze uitvoeringsorganisatie Meerinzicht geïnformeerd over welke regelingen voor energietoeslag en minima op welk moment per gemeente een beroep kan worden gedaan en welke inkomensgrenzen hierbij gelden. Concreet betekent dit dat per 1 januari 2023 de reeds bestaande regelingen (tot 120%) worden opengesteld. En naar verwachting eind maart of zoveel eerder als mogelijk de aanvullende nieuwe regelingen conform de moties en het amendement en nieuwe regeling voor energietoeslag 2023 worden opengesteld.. De krapte op de arbeidsmarkt en het grote beroep dat iedere gemeente doet op tijdelijk personeel voor de uitvoering van deze regelingen brengt risico's en kosten met zich mee. In 2022 is het aantal aanvragen al meer dan verdubbeld. Verwacht wordt dat dit, zonder hierbij rekening te houden met het aantal te verwachten aanvragen vanwege de moties, in 2023 opnieuw significant toeneemt (zie tabel bij alinea toename aantal aanvragen). De afhandelingstermijn van 8 weken staat hierdoor onder druk. Met de uitvoering van de moties energietoeslag wordt verwacht dat deze termijn voor afhandeling verder overschreden gaat worden. Ook dit vraagt heldere communicatie. Op dit moment wordt op de website van Meerinzicht bijvoorbeeld vermeld wat de verwachte afhandelingstermijn is.

Financiële consequenties uitvoeringskosten:

Totale uitvoeringskosten bedragen €200.000,- voor inzet extra implementatie- en personeelskosten, los van de uit te betalen bedragen energietoeslag aan inwoners.

In de tabel hieronder zijn de uitvoeringskosten per gemeente gespecificeerd. Onderstaande bedragen zijn gebaseerd op CBS cijfers van de populatie.

Gemeente	Schatting uitvoeringskosten	Aanname aantal aanvragen	Schatting totale kosten uit te betalen energietoeslag aan inwoners
		over het jaar 2022	over het jaar 2022
Ermelo	€ 67.000	aanname 300	390.000 300 x 1300 euro
Harderwijk	€ 89.000	aanname 400	€ 240.000. $\frac{1}{3}$ 300, $\frac{1}{3}$ 600, $\frac{1}{3}$ 900
Zeewolde	€ 44.000	aanname 200	€ 120.000 $\frac{1}{3}$ 300, $\frac{1}{3}$ 600, $\frac{1}{3}$ 900

Uitwerking: Amendement Begroting- minimaregelingen en participatieregelingen gemeente Harderwijk

Inwoners en hun kinderen met een inkomen tussen 110 en 130% kunnen de maatschappelijke bijdrageregeling (MBR) aanvragen als men wil lid wil worden van een sportclub en inwoners van 18 jaar en ouder met een inkomen tussen 120 en 130% kunnen een bijdrage van € 15,- aanvragen als tegemoetkoming in de premie van een aanvullende ziektekostenverzekering (AZKV). Beleidsmatige uitwerking is een lokale aangelegenheid van Harderwijk. Meerinzicht geeft uitvoering aan dit amendement. De verhoging naar 130% leidt tot extra aanvragen in 2023.

Effecten:

- De uitvoering is ingewikkelder omdat er sprake is van twee extra varianten van de minimaregelingen;
- De uitvoeringskosten zijn lastig in te schatten op aantal huishoudens, omdat er meer aanvragen per huishouden gedaan kunnen worden. Om die reden blijft het een geschat bedrag waarbij is uitgegaan van een percentage van het aantal huishouden dat deze regeling nu aanvraagt. Dit kan in werkelijkheid afwijken;
- Voorts verwijzen u naar de effecten genoemd onder uitwerking uitvoering moties hierboven. Deze gelden ook voor uitvoering van dit amendement.

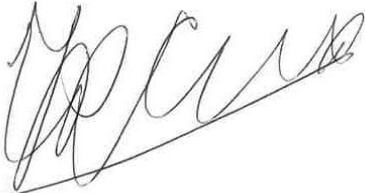
Financiële consequenties uitvoeringskosten:

De totale uitvoeringskosten bedragen naar schatting € 175.000 voor implementatie en extra inzet van personeel, los van de uit te betalen kosten voor MBR en AZKV.

Vervolg

Voor de informatie uit deze raadsbrief zal een apart raadsvoorstel worden voorbereid waarbij ook de dekking van de kosten wordt meegenomen. Het college heeft tot nu toe geen dekking kunnen vinden, maar het streven is om op 10 januari te komen met een raadsvoorstel.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.P. Wassens', written over a horizontal line.

de heer J.P. Wassens
secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H.J. van Schaik', written over a horizontal line.

de heer H.J. van Schaik
burgemeester